

Na podlagi enajstega odstavka 15. člena in devetega odstavka 15.d člena Zakona o železniškem prometu (Uradni list RS, št. 99/15 – uradno prečiščeno besedilo, 30/18 in 82/21) Vlada Republike Slovenije izdaja

U R E D B O

o spremembah in dopolnitvah Uredbe o dodeljevanju vlakovnih poti, uporabnini in režimu učinkovitosti na javni železniški infrastrukturi

1. člen

V Uredbi o dodeljevanju vlakovnih poti, uporabnini in režimu učinkovitosti na javni železniški infrastrukturi (Uradni list RS, št. 44/16, 16/19 in 121/20) se 1. členu drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) S to uredbo so predpisani postopki in časovni termini naročanja vlakovnih poti za letna naročila v rednem in zapoznelem postopku vključno z njihovimi spremembami in popravki ter postopki in časovni termini za naročila ad-hoc vlakovnih poti.«.

V četrtem odstavku se besedilo »Direktivo (EU) 2016/2370 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o spremembi Direktive 2012/34/EU glede odprtja trga notranjih storitev železniškega potniškega prometa in upravljanja železniške infrastrukture (UL L št. 352 z dne 23. 12. 2016, str. 1),« nadomesti z besedilom »Delegiranim sklepom komisije (EU) z dne 4. septembra 2017 o nadomestitvi Priloge VII k Direktivi 2012/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi enotnega evropskega železniškega območja (UL L št. 295/69 z dne 14. 11. 2017)«.

2. člen

V 2. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Izrazi, uporabljeni v tej uredbi, imajo naslednji pomen:

- »dodelitev« pomeni dodelitev železniških infrastrukturnih zmogljivosti s strani upravljavca infrastrukture;
- »dodeljevanje vlakovnih poti« je postopek, ki vsebuje opravila kot so: naročila, izdelave, usklajevanja in dodelitve vlakovnih poti, vključno z njihovimi spremembami in dopolnitvami;
- »druge zainteresirane stranke« so tiste osebe, na katerih poslovanje ali življenje vplivajo storitve prevoznikov (npr. lokalne skupnosti, gospodarske družbe itd.);
- »elementi vlakovne poti« so tehnični podatki o vlaku na posamezni vlakovni poti;
- »enotna kontaktna točka« (One Stop Shop – OSS) pomeni kontaktno točko za nudenje informacij v zvezi z mednarodnimi železniškimi storitvami;
- »informativna vlakovna pot« pomeni informacijo s potrebnimi elementi o možni vlakovni poti;
- »načrt razširitve zmogljivosti« pomeni ukrep ali vrsto ukrepov – skupaj s časovnim načrtom njihove izvedbe, ki so namenjeni za odpravo omejitev zmogljivosti, zaradi katerih se določen odsek razglasi za preobremenjeno infrastrukturo;
- »odpoved vlakovne poti« je odpoved dodeljene vlakovne poti do konca njene veljavnosti;
- »odpoved vožnje vlaka« je odpoved posamezne vožnje vlaka na dodeljeni vlakovni poti, pri čemer prosilcu ostane pravica do nadaljnega koriščenja vlakovne poti v skladu z dodelitvijo;
- »odstavni tir« je tir, ki je namenjen za začasno odstavljanje železniških vozil; »omrežje« pomeni celotno infrastrukturo, ki jo upravlja upravljavec;
- »ponudba kapacitet« je seznam razpoložljivih kapacitet, ki so na razpolago prosilcem v postopku naročanja vlakovnih poti v okviru letnih naročil;
- »ponudba prostih kapacitet« je seznam razpoložljivih kapacitet, ki so na razpolago prosilcem v postopku naročanja ad-hoc vlakovnih poti;
- »popravek vlakovne poti« je popravek, prilagoditev, zamenjava ali odpoved že dodeljene vlakovne poti ali odpoved vožnje vlaka s strani upravljavca med veljavnim voznorednim obdobjem;

- »posebna infrastruktura« pomeni odsek ali del infrastrukture, ki je prednostno namenjen posebnim vrstam prevoza in ga upravljavec opredeli v programu omrežja;
- »preobremenjena infrastruktura« pomeni odsek ali del javne železniške infrastrukture, na katerem tudi po usklajevanju med zahtevami prosilcev ni mogoče v celoti zadostiti povpraševanju po vlakovnih poteh oziroma infrastrukturnih zmogljivostih;
- »sprememba vlakovne poti« je sprememba osnovnih podatkov dodeljene vlakovne poti med veljavnim voznorednim obdobjem;
- »redna letna naročila« so naročila vlakovnih poti za novo voznoredno obdobje v obdobju do X-8;
- »subjekt, ki opravlja naloge upravljavca« je lahko katerikoli subjekt, ki izvaja eno ali več nalog na področju razvoja javne železniške infrastrukture, opredeljenih v zakonu, ki ureja železniški promet
- »trasa vlaka« je grafični prikaz vlakovne poti na grafikonu prometa vlakov;
- »usklajevanje« pomeni postopek, s katerim skušajo upravljavec in prosilci rešiti nasprotja, ki izvirajo iz njihovih prošenj za dodelitev infrastrukturnih zmogljivosti;
- »večja vzdrževalna dela« so dela na vozilu, ki niso rutinska in ki zahtevajo, da se vozilo umakne iz obratovanja;»vlakovna pot« je infrastrukturna zmogljivost, potrebna za vožnjo vlaka med dvema krajema ob določenem času;
- »vlakovna pot za določen namen (ad hoc vlakovna pot)« je vlakovna pot, ki se dodeli za posamezno vožnjo vlaka v veljavnem voznorednem obdobju glede na proste zmogljivosti infrastrukture;
- »voznoredno obdobje« je časovno obdobje, za katerega je izdelan vozni red omrežja;
- »vzorčna trasa« je prikaz tehničnih elementov v voznem redu omrežja, ki se uporabijo v primeru vožnje rednega vlaka z bistveno spremenjenimi parametri (npr.: sprememba sestave potniškega vlaka, sprememba obremenitve, zamenjava vlečne lokomotive idr.), lahko pa tudi v primeru vožnje izrednega vlaka;
- »zapoзнeta letna naročila« so naročila vlakovnih poti za novo voznoredno obdobje v obdobju po X-8.«.

V drugem odstavku se v prvem oklepaju za besedo »besedilo« doda vejica, beseda »in« se črta, za številko »30/18« se doda številka »82/21«, v drugem oklepaju se za številko »30/18« doda besedilo »in 54/21«.

3. člen

V 4. členu se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) V primeru večjih investicijskih del, zaradi katerih pride začasno do bistveno zmanjšanih infrastrukturnih zmogljivosti, lahko upravljavec za posamezno voznoredno obdobje izdela vozni red omrežja v več delih. Upravljavec pri izdelavi v največji možni meri upošteva omejitve kapacitet in prilagodi vozni red omrežja potrebnim preusmeritvam prometa (npr. obvozni vlaki, nadomestni prevozi).«.

4. člen

V 6. členu se v tretjem odstavku prva alineja spremeni tako, da se glasi: »- izdelava ponudbe kapacitet;«, pete alineja se spremeni tako, da se glasi: »-spremembe, popravki in odpovedi vlakovne poti.«.

5. člen

V 7. členu se v prvem odstavku za zaklepajem in vejico doda besedilo »organom v sestavi ministrstva, subjektom, ki izvaja naloge upravljavca,«. Za prvim stavkom se doda nov stavek, ki se glasi: »Za spremembo bistvenih tehničnih elementov na javni železniški infrastrukturi ter predviden prihodnji razvoj na javni železniški infrastrukturi in motnje v prometu se uskladi s subjektom, ki izvaja naloge upravljavca ter organom za vodenje investicij v javni železniški infrastrukturi.«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Program omrežja je v delu, ki se nanaša na pogoje za dostop, dodeljevanje kapacitet, uporabnino in operativna pravila pravno zavezujoč akt.«.

Dosedanji drugi odstavek, ki postane tretji odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Program omrežja določa vrsto infrastrukture, ki je na razpolago prevoznikom v železniškem prometu in vsebuje informacije o pogojih dostopa do javne železniške infrastrukture ter o pogojih za dostop do objektov za izvajanje železniških storitev, povezanih z omrežjem javne železniške infrastrukture, in pogojih za opravljanje storitev v teh objektih. Program omrežja vsebuje tudi informacije v zvezi z začasnimi omejitvami infrastrukturnih zmogljivosti. Organ, pristojen za investicije na javni železniški infrastrukturi, posreduje upravljavcu potrebne informacije za objavo začasnih omejitev infrastrukturnih zmogljivosti najkasneje v rokih, določenih v 8. in 12. točki Priloge VII k Direktivi 2012/34/EU. Upravljavec tudi sam na način in v rokih, določenih v 8. in 12. točki Priloge VII k Direktivi 2012/34/EU, pripravi podatke za objavo začasnih omejitev zmogljivosti zaradi vzdrževanja in obnavljanja javne železniške infrastrukture.«.

Dosedanji tretji, četrti, peti, šesti in sedmi odstavek, ki postanejo četrti, peti, šesti, sedmi, osmi in deveti odstavek, se spremenijo tako, da se glasijo:

»(4) Program omrežja podrobno opredeljuje splošna pravila, roke, merila in postopke v zvezi z dodeljevanjem vlakovnih poti in ostalih infrastrukturnih zmogljivosti ter postopke zaračunavanja uporabnine za uporabo javne železniške infrastrukture. Med drugim določa tudi roke za objavo sprememb tehničnih elementov na javni železniški infrastrukturi, ki vplivajo na izdelavo novega voznega reda omrežja.

(5) Poleg tega program omrežja natančno opredeljuje pravila, merila in postopke v zvezi z izvajanjem režima učinkovitosti v železniškem prometu in druge informacije iz Priloge IV Direktive 2012/34/EU. Upravljavec infrastrukture na podlagi petega odstavka 15.d člena ZZelP v programu omrežja opredeli železniške proge, kjer se lahko zmanjša uporabnina v skladu z zakonom zaradi uporabe železniških koridorjev iz Uredbe Komisije (EU) 2016/919 z dne 27. maja 2016 o tehnični specifikaciji za interoperabilnost v zvezi s podsistemi vodenje-upravljanje in signalizacija železniškega sistema v Evropski uniji (UL L št. 158 z dne 15. 6. 2016, str. 1), zadnjič spremenjene z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2020/387 z dne 9. marca 2020 o spremembi uredb (EU) št. 321/2013, (EU) št. 1302/2014 in (EU) 2016/919 glede razširitve območja uporabe in prehodnih faz.

(6) Upravljavec v programu omrežja objavi tudi povečanje uporabnine na podlagi četrtega odstavka 16. člena ZIUGDT ter definira in zagotovi primerne spodbude z uvedbo diferenciacije uporabnine za uporabo javne železniške infrastrukture oziroma za opremljanje vlakov z ETCS na podlagi 32. člena Direktive 2012/34/EU.

(7) Upravljavec dokončno besedilo programa omrežja objavi najpozneje štiri mesece pred potekom roka za vložitev vlog za dodelitev vlakovnih poti v okviru rednih letnih naročil za novo voznoredno obdobje.

(8) Program omrežja upravljavec objavi na svoji spletni strani v slovenskem in angleškem jeziku. Program omrežja ali njegove posamezne elemente lahko objavi tudi v okviru institucij in združenj v okviru svojega mednarodnega sodelovanja.

(9) Upravljavec mora najmanj 15 dni pred uveljavitvijo sprememb programa omrežja obvestiti o tem prosilce, ki so jim bile dodeljene vlakovne poti in regulatorni organ, varnostni organ, ministrstvo, organ v sestavi ministrstva oziroma subjekt, ki izvaja naloge upravljavca. Če se spreminjajo bistveni elementi sistema zaračunavanja uporabnin, se te spremembe objavijo vsaj petnajst mesecev pred začetkom naslednjega voznorednega obdobja.«.

6. člen

V 8. členu se v drugem odstavku besedilo » iz Priloge 1, ki je sestavni del te uredbe« nadomesti z besedilom », navedenih v programu omrežja, skladno z Direktivo 2012/34/EU«.

7. člen

V 9. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Upravljavec v programu omrežja objavi roke, ki jih morajo upravljavec in prosilci upoštevati v procesu dodeljevanja vlakovnih poti.«

V drugem odstavku se črta besedilo »in novih vozniških redov ter v okviru posvetovalnega postopka«, za besedo »prosilci« se doda besedilo »v okviru posvetovalnega postopka«.

8. člen

10. člen se spremeni tako, da se glasi:

»10. člen
(ponudba kapacitet)

(1) Upravljavec mora pred začetkom izdelave novega vozniškega reda omrežja izdelati ponudbo kapacitet, iz katere morajo biti razvidne proste vlakovne poti, ki so na razpolago prosilcem v okviru rednih letnih naročil za novo vozniško obdobje. Ponudba, ki jo upravljavec objavi na način, določen v programu omrežja, prosilcem služi kot osnova za naročilo vlakovne poti.

(2) Pri izdelavi ponudbe kapacitet upošteva:

- sklenjene okvirne sporazume med upravljavcem in prosilci,
- vnaprej pripravljene vlakovne poti za potrebe prednostnih tovornih koridorjev skladno z Uredbo EU št. 913/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2010 o evropskem železniškem omrežju za konkurenčen tovorni promet (v nadaljnjem besedilu Uredba 913/2010/EU),
- rezervirane časovne termine za potrebe večletnega načrtovanja vlakovnih poti in
- začasne omejitve zmogljivosti.

(3) Po poteku roka za oddajo rednih letnih naročil mora upravljavec objaviti posodobljeno ponudbo kapacitet, iz katere so razvidne vlakovne poti, ki so na razpolago prosilcem v okviru zapoznelih letnih naročil.

(4) Po izdelavi vozniškega reda omrežja mora upravljavec proste vlakovne poti objaviti v ponudbi prostih kapacitet, ki je na razpolago prosilcem v postopku naročanja ad-hoc vlakovnih poti.

(5) Upravljavec zaradi hitrega odziva na vloge za dodelitev ad hoc vlakovnih poti preuči potrebe po rezervnih zmogljivostih, ki bodo na voljo v okviru vozniškega reda omrežja.«

9. člen

11. člen se spremeni tako, da se glasi:

»11. člen
(postopki naročanja vlakovnih poti)

(1) Vlakovna pot se izdelava po predhodnem naročilu vlakovne poti, skladno s to uredbo, razen v primerih iz petega odstavka 16. člena te uredbe.

(2) Postopki naročanja vlakovnih poti se delijo na:

- postopke naročanja vlakovnih poti v okviru letnih naročil:
 - redna letna naročila,
 - zapoznela letna naročila,
 - spremembe, popravki in odpovedi dodeljenih vlakovnih poti v okviru medletnih sprememb veljavnega vozniškega reda omrežja,

- naročila novih vlakovnih poti v okviru medletnih sprememb veljavnega voznega reda omrežja; postopke naročanja ad-hoc vlakovnih poti, kjer upravljavec za vožnjo posameznega vlaka dodeli vlakovno pot iz ponudbe prostih kapacitet ali prosto predhodno izdelano in dodeljeno vlakovno pot;.

(3) Roke za oddajo vlog za naročila vlakovnih poti v okviru letnih naročil in podrobnosti o postopkih dodeljevanja ad-hoc vlakovnih poti upravljavec objavi v programu omrežja.«.

10. člen

V 12. členu se v drugem odstavku pred besedo »železniških« doda beseda »prednostnih«, besedilo »(EU) št. 913/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2010 o evropskem železniškem omrežju za konkurenčen tovorni promet (UL L št. 276 z dne 20. 10. 2010, str. 22; v nadaljnjem besedilu: Uredba 913/2010/EU)« se nadomesti z besedilom »913/2010«.

V osmem odstavku se za besedo »dodelitev« doda beseda »ad-hoc« in se črta besedilo »za določen namen«.

11. člen

V 13. členu se v tretjem odstavku za četrto alinejo doda nova peta alineja, ki se glasi: »- začasne omejitve zmogljivosti«, dosedanja peta alineja postane šesta alineja.

12. člen

V 14. členu se v naslovu za besedo »izdelavi« doda besedilo »in dodeljevanju«.

V prvem odstavku se pod »2. zaporedje« v četrti alineji za besedo »pogodbe« doda besedilo »in vlakovne poti v okviru večletnega načrtovanja«, v peti alineji se besedilo »glede na čas naročila iz Priloge 1 te uredbe« nadomesti z besedilom »v okviru rednih letnih naročil pred vlakovnimi potmi v okviru zapoznelih letnih naročil«.

V četrtem odstavku se za besedo »spremenjenih« črta vejica in doda beseda »in«, za besedo »odpovedanih« se črta besedilo »in storniranih«.

13. člen

15. člen se spremeni tako, da se glasi:

»15. člen (vrste izdelave vlakovnih poti)

Vrste izdelave vlakovnih poti glede na različne vrste postopke naročanja vlakovnih poti so:

- redna izdelava vlakovne poti, ki se po uskladitvi trajno upošteva pri izdelavi novega voznega reda omrežja ali njegovih sprememb;
- zapoznena izdelava vlakovne poti, ki se po uskladitvi trajno upošteva pri izdelavi novega voznega reda omrežja ali njegovih sprememb;
- izdelava sprememb in popravkov že dodeljenih vlakovnih poti v okviru medletnih sprememb voznega reda omrežja, ki se upoštevajo do konca veljavnega voznega reda omrežja;
- izdelava ad-hoc vlakovne poti, ki se upošteva le kot začasna sprememba veljavnega voznega reda omrežja;
- izdelava informativnih vlakovnih poti, ki se izdelajo po zaključenem rednem postopku;
- izdelava vzorčnih tras.«.

14. člen

V 16. členu se v prvem odstavku v šesti alineji pred piko doda besedilo »vključno z začasnimi omejitvami zmogljivosti«.

V drugem odstavku se v drugem odstavku pred piko besedilo »katalog vlakovnih poti« nadomesti z besedilom »ponudbe kapacitet«.

15. člen

16. člen se spremeni tako, da se glasi:

»17. člen (dodeljevanje ad-hoc vlakovnih poti)

Pri dodeljevanju ad-hoc vlakovnih poti se upošteva načelo, da se vlakovna pot dodeli tistemu, ki prvi zaprosi zanjo, s tem da se uporabi:

- informativna vlakovna pot, ki v tem času ni v uporabi in je izdelana z elementi, ki ustrezajo naročilu;
- prosta vlakovna pot iz ponudbe prostih kapacitet;
- elemente vzorčne trase ali rednega vlaka, za katerega je vnaprej izdelan vozni red posameznega vlaka s tem, da se vlaku določi novi vozni red posameznega vlaka s koledarjem vožnje in številko izrednega vlaka;
- nova vlakovna pot, ki se izdelava po elementih iz vloge za dodelitev vlakovne poti.«.

17. člen

V 20. členu se v osmem odstavku pred besedo »vlakovnih« odda beseda »ad-hoc«, besedilo »za določen namen (ad hoc) se črta«.

Deveti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(9) Za večkratno oziroma daljšo uporabo informativne vlakovne poti mora prosilec oddati novo naročilo vlakovne poti v okviru medletnih sprememb voznega reda omrežja. Če želi prosilec naročiti informativno vlakovno pot, ki jo je drug prosilec rezerviral v skladu s šestim odstavkom tega člena, mora pred izdajo naročila pridobiti soglasje tega prosilca.«.

18. člen

V 21. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Vlakovna pot, ki je bila izdelana in usklajena na podlagi naročila, je od prejema pisne potrditve s strani prosilca rezervirana za naslednja obdobja:
redno in zapozneno letno naročilo za novo voznoredno obdobje, je rezervirano do dodelitve vlakovne poti (najkasneje do X – 2);
naročilo ad-hoc vlakovne poti je rezervirano od dneva potrditve usklajene izdelave do dodelitve vlakovne poti oziroma maksimalno 15 dni.«.

19. člen

V 22. členu se prvi, drugi in tretji odstavek spremenijo tako, da se glasijo:

»(1) Po končanem postopku usklajevanja za novo voznoredno obdobje upravljavec izdelava osnutek novega voznega reda omrežja.

(2) Osnutek novega voznega reda omrežja zajema naročene vlakovne poti v okviru letnih naročil do izdaje osnutka in proste vlakovne poti. V osnutku niso zajete vlakovne poti lokomotivskih vlakov in praznih motornih garnitur, ki vozijo v vozliščih.

(3) Upravljavec pošlje osnutke izdelanih vlakovnih poti prosilcem in drugim zainteresiranim strankam z interesom vplivanja na vozni red.«.

V petem odstavku se na koncu stavka črta besedilo »(do x-34).

20. člen

V 23. členu se v tretjem odstavku besedilo »vlakovnih poti« nadomesti z besedilom »voženj vlakov«.

21. člen

24. člen se spremeni tako, da se glasi:

»24. člen (sprejem in objava voznega reda omrežja)

(1) Po končanem postopku dodelitve vlakovnih poti za novo voznoredno obdobje upravljavec dva meseca pred začetkom novega voznorednega obdobja sprejme in objavi novi vozni red omrežja, ki vsebuje podatke o vseh dodeljenih vlakovnih poteh na podlagi rednih in zapoznelih letnih naročil ter podatke o izdelanih informativnih in prostih vlakovnih poteh ter vzorčnih trasah.

(2) Upravljavec posreduje podatke o dodeljenih vlakovnih poteh iz voznega reda omrežja posameznim prosilcem kot podlago za izdelavo in objavo njihovih voznih redov ter dokumentov operativnega voznega reda.

(3) V primeru izdelave voznega reda omrežja v več delih skladno z določili 4. člena te uredbe, upravljavec o tem obvesti prosilce in druge zainteresirane stranke ob objavi prvega dela voznega reda omrežja. Drugi del voznega reda omrežja upravljavec objavi dva meseca pred uveljavitvijo.«.

22. člen

26. člen se spremeni tako, da se glasi:

»26. člen (spremembe in odpovedi dodeljenih vlakovnih poti)

(1) Če v času veljavnosti voznega reda omrežja nastopijo potrebe po spremembah in dopolnitvah voznih redov ali zmogljivosti javne železniške infrastrukture, se vozni red omrežja spremeni ali dopolni.

(2) Sprememba vlakovne poti pomeni s strani prosilca zahtevano spremembo osnovnih podatkov o obstoječi vlakovni poti, ki privede do odstopanja od voznoredno veljavne, že izdelane vlakovne poti.

(3) Do sprememb in dopolnitev voznega reda omrežja v času njegove veljavnosti lahko pride tudi na podlagi naročil prosilcev po novih vlakovnih poteh ali odpovedi že dodeljenih vlakovnih poti. Odpovedane vlakovne poti upravljavec objavi kot proste vlakovne poti v posodobljeni ponudbi kapacitet.

(4) Vsako spremembo, ali odpoved vlakovne poti prosilec naroči na enak način, kot je s to uredbo predpisano za novo naročilo vlakovne poti. Enako velja tudi za naročila novih vlakovnih poti med veljavnim voznorednim obdobjem.

(5) Spremembe, odpovedi ali naročila novih vlakovnih poti v veljavnem voznorednem obdobju, ki vplivajo na promet vlakov na progah tujih upravljavcev, se opravijo po predhodnem usklajevanju med upravljavcem in prosilcem ter tujimi upravljavci.

(6) Način in postopek izdelave medletnih sprememb voznega reda omrežja mora potekati po enakem postopku, kot je predvideno za izdelavo novega voznega reda omrežja.

(7) Spremembe, odpovedi in naročila novih vlakovnih poti v voznem redu omrežja se morajo upoštevati tudi v operativnem voznem redu.

(8) Spremembe voznega reda omrežja se opravijo v vnaprej določenih terminih, ki se objavijo v programu omrežja.«.

23. člen

Za 26. členom se doda nov 27. člen, ki se glasi:

»27. člen (popravek vlakovnih poti)

(1) Upravljavec lahko popravi, prilagodi, zamenja ali odpove že dodeljeno vlakovno pot. Popravek vlakovne poti se lahko uporabi izjemoma v najmanjši možni meri v naslednjih primerih:

- ko postane znan rok izvajanja zapor, za katere upravljavec ni mogel vedeti točnega dneva izvajanja ob objavi začasnih omejitev kapacitet,
- ko pride do začasne omejitve kapacitet zaradi višje sile,
- ko so nujne nepričakovane prestavitve, podaljšanja ali skrajšanja že objavljenih začasnih omejitev kapacitet
- ko naknadno postane znan natančen čas začasnih omejitev kapacitet, za katere izvajanje prvotno ni odgovoren upravljavec,
- za ponovno vzpostavitev varnega obratovanja železniške infrastrukture,
- za zagotovitev najboljšega ujemanja vseh zahtev, pri čemer je potrebno pridobiti soglasje prosilcev, katerim so bile vlakovne poti dodeljene,
- pravno obvezujočih prednostnih zahtev po kapacitetah s strani oboroženih sil.

(2) Popravek vlakovne poti se lahko nanaša na posamezen dan ali na več dni vožnje vlaka ali na vse vožnje do konca veljavnosti dodeljene vlakovne poti. Lahko se nanaša na del vlakovne poti ali na celotno vlakovno pot. Popravek vlakovne poti pomeni:

- odpoved vožnje vlaka ob določenih dneh,
- spremenjen čas odhoda ali prihoda vlaka,
- sprememba trase vlaka,
- sprememba parametrov vlaka,
- prilagoditev časov na mejah ali postajah izmenjave prometa,
- odpoved vlaka – vlakovna pot ni več na razpolago

(3) Podrobnejša določila glede popravka vlakovne poti, ki vključujejo obveščanje prosilca, izdelavo alternativnih vlakovnih poti in postopke potrditve nove ponudbe kot tudi morebitna nadomestila upravljavec objavi v programu omrežja.«.

24. člen

Dosedanji 27. do 30. člen postanejo 28. do 31. člen.

25. člen

V dosedanjem 31. členu, ki postane 32. člen, se v tretjem odstavku beseda »nadomestilo za« nadomesti z besedilom »dajatev za rezervacijo«, za besedo »oziroma« se črta beseda »jih«, za besedo »odpovedal« se doda besedilo »uporabe teh vlakovnih poti«.

26. člen

V dosedanjem 32. členu, ki postane 33. člen, se v naslovu člena črta besedilo »uporaba in«.

27. člen

V dosedanjem 33. členu, ki postane 34. člen, se naslov člena spremeni tako, da se glasi: »(metodologija za izračunavanje višine uporabnine)«.

V prvem odstavku se beseda »zaračunavanja« nadomesti z besedilom »za izračunavanje višine«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Upravljavec po predhodni odobritvi metodologije za izračunavanje višine uporabnine in cene uporabnine s strani ministrstva v programu omrežja objavi osnovne podatke o metodologiji in formule za izračun uporabnine z vrednostmi ter cenami. Metodologija se mora občasno posodabljeni z upoštevanjem najboljših mednarodnih praks.«.

V četrtem odstavku se beseda »določanje« nadomesti z besedilom »za izračunavanje višine«.

28. člen

Dosedanji 34. člen, ki postane 35. člen, se spremeni tako, da se glasi:

»35. člen (določanje uporabnine)

(1) Pri določanju višine uporabnine mora upravljavec upoštevati 15.d člen ZZelP in Uredbo 2015/909/EU. Poleg tega mora upoštevati gospodarnost razpolaganja z javno železniško infrastrukturo. Način in postopek vrednotenja kriterijev sta podrobno opredeljena v metodologiji za izračunavanje višine uporabnine.

(2) Pri vrednotenju kriterijev mora upravljavec upoštevati stroške, ki jih povzročata obratovanje določene vrste konkretnega vlaka in so vezani na minimalni paket storitev iz 36. člena te uredbe in na dostop po tirih do objektov za izvajanje železniških storitev ter se izkazujejo zlasti pri stroških vzdrževanja tirov, naprav za vožnjo vlakov in stroških upravljanja železniškega prometa.

(3) Upravljavec mora zagotoviti, da je višina uporabnine objektivno enaka in nediskriminatorna za vse prosilce, ki opravljajo enakovredne storitve na javni železniški infrastrukturi.

(4) Razen v primerih, ki jih določa ta uredba, mora upravljavec zagotoviti, da se na celotnem omrežju uporablja enaka metodologija za izračunavanje višine uporabnine.

(5) Metodologija za izračunavanje višine uporabnine lahko vključuje izjeme od načel zaračunavanja uporabnine, kot so:

- spodbude za uporabo sistemov vodenja ETCS,
- povišana uporabnina za odpravo omejene zmogljivosti infrastrukture,
- pribitek zaradi vpliva na okolje dizelske vleke na elektrificiranih progah.

(6) Zaradi hitrejšega prehoda na novi sistem vodenja vlakov ETCS upravljavec lahko uvede spodbudo za prevoznike, ki na progah, ki so opremljene s sistemom vodenja ETCS, dejansko uporabljajo novi sistem vodenja ETCS. Model izračuna spodbude upravljavec objavi v programu omrežja.

(7) Upravljavec lahko za dostop na preobremenjeno javno železniško infrastrukturo določi višjo uporabnino. Povišanje uporabnine kot tudi merila za določanje primerov, v katerih se zaračunava višja uporabnina, morajo biti določena v metodologiji za izračunavanje višine uporabnine iz prejšnjega člena. Razlika med uporabninama je namenjena za odpravo omejene zmogljivosti infrastrukture, na katero se njen obračun nanaša. Povišana uporabnina se lahko zaračunava, če je upravljavec to predvidel v programu omrežja oziroma je predložil ukrepe za odpravo preobremenjene javne železniške infrastrukture in te ukrepe dejansko izvaja.

(8) Upravljavec preneha z zaračunavanjem povišane uporabnine, če v roku iz 29. člena te uredbe ni pripravil načrta razširitve zmogljivosti oziroma pri uresničevanju tega načrta ne dosega napredka. To ne velja v primeru, ko regulatorni organ odobri še nadaljnje zaračunavanje povišane uporabnine, ker načrta razširitve zmogljivosti ni mogoče uresničiti zaradi razlogov, na katere upravljavec nima vpliva oziroma razpoložljive možnosti niso ekonomsko ali finančno izvedljive.

(9) Zaradi varovanja okolja uporabnina lahko vključuje pribitek za dizelsko vleko na elektrificirani progih. Model izračuna pribitka upravljavec objavi v programu omrežja.

(10) Uporabnina lahko vključuje stroške vplivov na okolje v primeru, ko se ti stroški zaračunavajo v skladu s pravom Evropske unije za cestni tovorni promet. Za diferenciacijo uporabnine na osnovi hrupa se upošteva Izvedbena uredba komisije (EU) 2015/429 z dne 13. marca 2015 o določitvi načinov, ki jih je treba upoštevati pri zaračunavanju stroškov učinkov hrupa (UL L št. 70 z dne 14. 3. 2015, str. 36).

(11) V izogib nesorazmernim nihanjem višine uporabnine se lahko za višino uporabnine določi srednja vrednost za primeren obseg železniških storitev in obdobj, vendar pa se relativna višina uporabnin veže na stroške, ki nastanejo pri storitvah.

(12) Upravljavec je dolžan sodelovati z upravljavci železniške infrastrukture v sosednjih državah ali v združenjih upravljavcev pri usklajevanju zaračunavanja uporabnine za namen učinkovite rabe javne železniške infrastrukture pri izvajanju storitev mednarodnega železniškega prometa.

(13) Prosilec lahko od upravjavca zahteva podatke o metodologiji za izračunavanje višine in konkretnih izračunih višine uporabnine, če mu ne zadostujejo podatki, ki jih vsebuje program omrežja.«.

29. člen

V dosedanjem 35. členu, ki postane 36. člen, se v četrtem odstavku beseda »določanja« nadomesti z besedilom »za izračunavanje«, beseda »šestega« se nadomesti z besedo »osmega«.

30. člen

Dosedanji 36. člen postane 37. člen.

31. člen

V dosedanjem 37. členu, ki postane 38. člen, se v tretjem odstavku besedilo »prevoznikom omogočajo, da zadevno storitev izvajajo na isti ali na drugih progah pod gospodarsko sprejemljivimi pogoji« nadomesti z besedilom »omogočajo dostop do drugega objekta za izvajanje železniških storitev, ki je gospodarsko sprejemljiv za prevoznika v železniškem prometu in mu omogoča opravljanje storitve tovornega ali potniškega prometa«.

32. člen

V dosedanjem 38. členu, ki postane 39. člen, se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Dodatne storitve lahko zajemajo:

- električno energijo za vleko, za katero se izda ločen račun, ki mora vsebovati informacijo o ceni električne energije;
- predhodno ogrevanje potniških vlakov;
- posebne pogodbe za:
 - nadzor prevoza nevarnega blaga (pošiljke RID, izredne pošiljke);
 - pomoč pri vožnji posebnih vlakov vključno s pomočjo pri odpravi posledic izrednih dogodkov.«.

33. člen

Dosedanji 39. člen postane 40. člen.

34. člen

V dosedanjem 40. členu, ki postane 41. člen, se v drugem odstavku beseda »neodpovedanih« nadomesti z besedo »nerealiziranih«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Ta člen se smiselno uporablja tudi za plačevanje povečane uporabnine iz sedmega odstavka 35. člena te uredbe. Upravljavec mora znesek povečane uporabnine na računu prikazati ločeno od zneska uporabnine.«.

35. člen

Dosedanji 41. in 42. člen postaneta 42. in 43. člen.

36. člen

V dosedanjem 43. členu, ki postane 44. člen, se črta drugi odstavek.

Dosedanji tretji odstavek postane drugi odstavek.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane tretji odstavek, se v drugem stavku beseda »upravljavec« nadomesti z besedo »se«.

Dosedanji peti do deseti odstavek postanejo četrti do deveti odstavek.

37. člen

Za 44. členom se doda nov 45. člen, ki se glasi:

»45. člen
(motnje v železniškem prometu)

(1) Prevoznikom zaradi motenj v železniškem prometu, ki nastanejo zaradi nepravočasne najave izvajanja investicijskih del na javni železniški infrastrukturi, pripada denarno nadomestilo za nastale stroške.

(2) Obračun prevoznikom, ki niso izvajalci obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu, se izvaja na osnovi metodologije, ki jo sprejme upravljavec ob predhodnem soglasju Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo in jo objavi v programu omrežja. V metodologiji se opredelijo roki najave izvajanja investicij. Denarno nadomestilo vključuje nadomestilo za nastale zamude in za spremembe pogojev prevoza na dodeljeni vlakovni poti. Obračun denarnega nadomestila za prevoznika, ki je izvajalec obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu, določita pogodbeni stranki v pogodbi o izvajanju te obvezne gospodarske javne službe.

(3) Investitor izplača priznano nadomestilo prevoznikom upravljavcu na podlagi izstavljenega zahtevka za posamezno investicijo. Upravljavec izplača denarno nadomestilo za priznane stroške prevoznikom v imenu in za račun investitorja.«

KONČNA DOLOČBA

38. člen
(začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-353/2021
Ljubljana, dne
EVA 2021-2430-0081

Vlada Republike Slovenije
Janez Janša
Predsednik

OBRAZLOŽITEV

I. UVOD

1. Pravna podlaga (besedilo, vsebina zakonske določbe, ki je podlaga za izdajo uredbe)

Podlaga za sprejetje spremembe uredbe je enajsti odstavek 15. člena in deveti odstavek 15.d člena Zakona o železniškem prometu (Uradni list RS, št. 99/15 – uradno prečiščeno besedilo in 30/18)

15. člen (dodelitev vlakovne poti)

(1) Prevoznik lahko opravlja vožnjo na javni železniški infrastrukturi, če je njemu ali drugemu prosilcu, za katerega opravlja prevoz, dodeljena vlakovna pot.

(2) Pravice do uporabe vlakovne poti, ki je dodeljena prosilcu, ni dovoljeno prenesti na drugega prevoznika ali jo uporabiti za drugo storitev.

(3) V kolikor prevoznik trguje z vlakovno potjo v nasprotju s prejšnjim odstavkom, ga upravljavec izključi iz postopka dodeljevanja vlakovnih poti za veljavno in novo voznoredno obdobje.

(4) Če prevoznik uporablja vlakovno pot, ki je bila dodeljena prosilcu, ki ni prevoznik, za izvajanje njegove poslovne dejavnosti, se to ne šteje za prenos pravice uporabe.

(5) Upravljavec lahko dodeli vlakovno pot prosilcu, ki nima sedeža v državi članici Evropske unije, če je zagotovljena vzajemnost pogojev in postopkov dodeljevanja vlakovnih poti z državo, kjer je registriran prosilec.

(6) Prosilec mora vložiti popolno vlogo za dodelitev vlakovne poti, ki bo dodeljena za novo voznoredno obdobje, najpozneje do drugega ponedeljka v mesecu aprilu tekočega leta. To ne velja za vlakovne poti za določen namen, ki se dodeljujejo sproti glede na vloge prevoznikov in glede na proste zmogljivosti javne železniške infrastrukture. Upravljavec mora o vlogi za dodelitev vlakovne poti, ki jo je prejel od prosilca ali mu jo je poslal pristojni organ države, na ozemlju katere je izhodiščna točka določene prevozne storitve v železniškem prometu, odločiti najpozneje do drugega ponedeljka v mesecu oktobru tekočega leta, o zahtevi za dodelitev vlakovne poti za določen namen pa mora odločiti najpozneje v petih dneh od prejema popolne vloge. V postopku dodeljevanja vlakovne poti se uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, če s tem zakonom ni drugače določeno. Zoper odločitev upravljavca lahko prosilec vloži pritožbo na regulatorni organ. Pritožba zoper odločitev upravljavca ne zadrži izvršitve. Vlogo, ki je bila zavrnjena zaradi nezadostnih infrastrukturnih zmogljivosti, prosilec lahko ponovno vloži za eno od naslednjih prilagoditev voznega reda omrežja. Zainteresiranim strankam morajo biti na voljo datumi teh prilagoditev. Upravljavec praviloma dodeljuje vlakovne poti enkrat letno ob pripravi novega voznega reda omrežja za novo voznoredno obdobje.

(7) Vloga za dodelitev vlakovnih poti iz prejšnjega odstavka se vloži po elektronski poti v spletno aplikacijo upravljavca. Dostop do uporabe spletne aplikacije se omogoči na podlagi pisne vloge prosilca upravljavcu, ki uporabniku dodeli uporabniško ime in geslo. Upravljavec odloči o dodelitvi vlakovne poti v spletni aplikaciji. Odločitev se šteje za vročeno prosilcu, ko je vnesena v spletno aplikacijo. Za postopek dodeljevanja vlakovnih poti se upravnata taksa ne zaračuna. Vlakovne poti na železniških tovornih koridorjih, vzpostavljenih na podlagi Uredbe 913/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2010 o evropskem železniškem omrežju za konkurenčen tovorni promet (UL L št 276 z dne 20. 10. 2010, str. 22), se dodeljujejo v skladu s to uredbo.

(8) Pri dodeljevanju vlakovne poti mora upravljavec upoštevati naslednje kriterije:

- obseg storitev;
- čim večjo izkoriščenost javne železniške infrastrukture;
- obseg dodatnih storitev, ki jih bo potreboval prevoznik;

- ponujena jamstva za dobro izvedbo prevoznih storitev v železniškem prometu na zaprošeni vlakovni poti;
- druge elemente, ki vplivajo na gospodarno upravljanje javne železniške infrastrukture.

(9) Prevoznik, ki mu je dodeljena vlakovna pot, mora opravljati prevoz v javnem železniškem prometu skladno s predpisi, ki urejajo varnost v železniškem prometu. S pogodbo prevoznik in upravljavec natančneje uredita medsebojna razmerja v zvezi z zagotavljanjem tehničnih in drugih pogojev varnosti železniškega prometa. Določbe pogodb, ki jih sklepa upravljavec s prevozniki, morajo biti nediskriminatorne.

(10) Upravljavec lahko zlasti v primeru preobremenjene infrastrukture ukine vlakovno pot, ki jo prevoznik uporablja najmanj en mesec v manjšem obsegu, kot ga določa program omrežja, razen če se to zgodi zaradi neekonomskih razlogov, na katere prevoznik nima vpliva.

(11) Vlada podrobneje predpiše način dodeljevanja vlakovnih poti ter način uporabe kriterijev in pomen posameznega kriterija iz osmega odstavka tega člena.

15.d člen (uporabnina)

(1) Za uporabo javne železniške infrastrukture prevoznik plačuje upravljavcu uporabnino, ki je enakovredna in nediskriminatorna za prevoznike v železniškem prometu, ki opravljajo enakovredne prevozne storitve na podobnem delu trga. Uporabnina je namenjena kritju stroškov opravljanja dejavnosti upravljavca.

(2) Uporabnina za minimalni paket storitev dostopa do javne železniške infrastrukture iz tretjega odstavka tega člena in za dostop do infrastrukture, ki povezuje objekte iz četrtega odstavka tega člena mora biti enaka stroškom, ki nastanejo neposredno pri izvajanju storitve železniškega prevoza.

- (3) Minimalni paket storitev dostopa do javne železniške infrastrukture obsega:
- obravnavo prošelj za dodelitev železniških infrastrukturnih zmogljivosti;
 - pravico do uporabe dodeljenih zmogljivosti;
 - uporabo železniške infrastrukture, vključno s kretnicami in tirnimi zvezami;
 - vodenje- upravljanje in signalizacijo z urejanjem, odpravo ter sporočanjem in zagotavljanjem informacij o voznjeh vlakov;
 - uporabo napajalnega sistema za električno vleko, kjer je na voljo;
 - vse druge informacije, potrebne za izvajanje ali opravljanje prevoznih storitev, za katere so bile zmogljivosti dodeljene.

- (4) Objekti za izvajanje železniških storitev do katerih je potrebno omogočiti dostop so:
- potniške postaje, njihova poslopja in druge naprave, vključno s prikazovalniki potovalnih informacij in primernimi prostori za izdajo vozovnic;
 - tovorni terminali;
 - ranžirne postaje in naprave za sestavo vlakov, vključno z napravami za ranžiranje;
 - odstavni tiri;
 - naprave za vzdrževanje, z izjemo večjih vzdrževalnih naprav, namenjenih za hitre vlake ali druge vrste voznega parka, ki potrebujejo posebne naprave;
 - druge tehnične naprave, vključno z napravami za čiščenje in pranje;
 - naprave v morskih pristaniščih in pristaniščih v notranjosti držav, povezane z železniškimi dejavnostmi;
 - naprave za podporo;
 - naprave za oskrbo z gorivom in oskrba z gorivom, za katere se uporabnina na računih prikaže ločeno.

(5) Uporabnina za minimalni paket storitev dostopa do javne železniške infrastrukture iz tretjega odstavka tega člena in za dostop do infrastrukture, ki povezuje objekte iz prejšnjega odstavka se lahko:

- poveča za dajatve, ki odražajo nezadostno infrastrukturno zmogljivost na določenem odseku v času preobremenjenosti infrastrukture;
- poveča za stroške vplivov železniškega prometa na okolje, vendar samo če se ti stroški zaračunavajo tudi cestnemu tovornemu prometu skladno s pravom EU, pri čemer mora biti zagotovljena sledljivost izvora in zaračunavanja teh stroškov;
- poveča za pribitke na podlagi učinkovitih, preglednih in nediskriminatornih načel. Preden se lahko naložijo pribitki, mora upravljavec oceniti njihov pomen na specifične tržne segmente in pri tem morajo biti upoštevani najmanj pari iz točke 1 Priloge VI Direktive 2012/34/EU. Seznam tržnih segmentov se objavi v programu omrežja največ za pet let, ki mora biti spremljan s strani regulatornega organa;
- poveča za posebne investicijske projekte ali posebne investicijske projekte, ki so bili dokončani po letu 1988 na podlagi dolgoročnih stroškov takšnih projektov, če ti povečujejo učinkovitost ali stroškovno učinkovitost, in jih drugače ni mogoče ali jih ni bilo mogoče izvesti ter lahko vključuje tudi delitev tveganja, povezanega z novimi naložbami ali;
- zmanjša zaradi uporabe železniških koridorjev iz Uredbe Komisije (EU) 2016/919 z dne 27. maja 2016 o tehnični specifikaciji za interoperabilnost v zvezi s podsistemi vodenje- upravljanje in signalizacija železniškega sistema v Evropski uniji (UL L št. 158 z dne 15. 6. 2016, str. 1).

(6) Upravljavec v programu omrežja določi način obračunavanja uporabnine.

(7) Za uporabo objekta za izvajanje železniških storitev se uporabnina plačuje upravljavcu objekta, ki jo uporablja za financiranje svoje dejavnosti.

(8) Upravljavec mora prosilcu zaračunati dajatev za rezervacijo vlakovnih poti, kadar prosilec, ki mu je bila vlakovna pot dodeljena, vlakovne poti ali njenega dela ne uporablja. Merila in način zaračunavanja takšnih dajatev določi upravljavec v programu omrežja.

(9) Vlada predpiše vrednotenje kriterijev za določanje višine uporabnine, varščine, postopek poračunavanja varščine in uporabnine, način plačevanja in evidentiranja vplačil, oprostitve plačevanja, nadzor nad plačevanjem ter sankcioniranje neplačevanja uporabnine.

2. Rok za izdajo uredbe, določen z zakonom

/

3. Splošna obrazložitev predloga uredbe, če je potrebna

/

4. Predstavitev presoje posledic za posamezna področja, če te niso mogle biti celovito predstavljene v predlogu zakona

/

5. Izjava o skladnosti predpisa s pravnimi akti Evropske unije in korelacijska tabela, če gre za prenos direktive

Predlog uredbe ni predmet prenosa pravnega akta Evropske unije.

II. VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH REŠITEV

SŽ-Infrastruktura, d.o.o. kot upravljavec javne železniške infrastrukture sodeluje pri opravljanju svojih nalog tudi z evropskim združenjem upravljavcev RNE- Rail Net Europe. V okviru delovanja RNE je vzpostavljen tudi proces učinkovitega upravljanja kapacitet – Smart Capacity Management s kratico TTR, implementacija katerega je predvidena z voznim redom 2025, sam proces pa je že v teku in

zahteva določene prilagoditve v procesih dodeljevanja vlakovnih poti. Poleg tega je praksa pokazala potrebo po določenih prilagoditvah terminologije. Tako prilagojeni procesi kot nova terminologija pa ne posega v ZZelP in ostalo zakonodajo. Bistveni elementi, katerim je potrebno poleg programa omrežja prilagoditi tudi določbe podzakonskega akta Uredbe o dodeljevanju vlakovnih poti, uporabnini in režimu učinkovitosti na javni železniški infrastrukturi (Uradni list RS, št. 44/16, 16/19 in 121/20), so:

- izdelava modela kapacitet z razdelitvijo po posameznih segmentih, in sicer kapacitete za potrebe večletnega planiranja, letno planiranje in vključitev začasnih omejitev kapacitet zaradi izvajanja investicijskih in vzdrževalnih del na javni železniški infrastrukturi, skladno s prilogo VII Direktive 2012/34 (Delegiran sklep EU 2017/2075)
- na novo (natančneje) definirani postopki letnih naročil, medletnih sprememb in odpovedi vlakovnih poti,
- nov termin odpovedi posameznih voženj vlakov,
- možnost popravka vlakovne poti s strani upravljavca,
- izdelava voznega reda omrežja v več delih zaradi prilagoditve vlakovnih poti na razpoložljivo infrastrukturo v času izvajanja večjih investicijskih del,
- opredelitev pravnega statusa programa omrežja,
- izključitev datumskih rokov iz priloge Uredbe zaradi možnosti spreminjanja le teh v okviru voznorednega koledarja RNE
- prilagoditev terminologije novi metodologiji za izračunavanje višine uporabnine.